

POTRESNA PRIČA BIVŠEG ŠTIĆENIKA 'U DOMU SU ME SILOVALI ODRASLI MUSKARCI' 'Čuvari su nas tjerali da se prostituiramo, dilamo drogu i krademo. Ali ja

edavno sam upoznao 17-godišnja čiji me životopis razvukao je da je danju situacija u dječjim domovima bolja negoli kad sam ja bio štićenik. Saznao sam kako se, nažalost, ništa nije promijenilo, od psihološkog i fizičkog do seksualnog zlostavljanja, droge i oružja kao sastavnih dijelova tamošnjeg života. U medijima, očito, uspijevaju prikazati samo uljepšanu fasadu. Isprva sam bio skeptičan prema nepoznatom mladiću, no kada je krenuo govoriti dobro mi poznata imena oprašta njegovu odgađatelja, čuvara i profesora, shvatio sam da je bio u potpunosti istom položaju kao ja prije 25 godina. Stjecao po mene, iz svega sam išao jač jer i mene su seksualno napuštali, tukli i vrijeđali, što sam u međuvremenu zatomio. Ovaj dečko je potpuno uništen, a do punoljetstva mora još preživjeti unutar domskih zidova, pa mi je povjerio da kupuje vrijeme tako što inscenira rusavaj, recimo, porazija prozore, na što automatski zovu kola Hitfe pomoći i odvezu ga u psihijatrijsku bolnicu u Jankomiru. Kao i ja, je-dva čeka da oстане sam, iako na vještmetni, bez ideje ikoga i čega, ali da bi počeo novim životu, slobodan od prisilnih kradica, prošenja i svih ružnih domskih navika. Prvo što sam otkrio sam se nakon izlaska bilo je da neću toviše raditi, a najviše sam bio mi je imati svoju obitelj, naš ženu, skrasiti se i živjeti normalno. Osjećaj za tradicionalne vrijednosti osamim je prva borbenostilja - novo sam je, jednostavno, baka - zahvaljujući kojoj sam stekao sve dobro i vrline u sebi - na početku svoje životne ispostojbe prisjeća se 34-godišnji Mario K., danas glava po-avna proćene četverčlane zagrebačke obitelji. Supruga i on zarađuju za kruh za sebe i dvoje male djece, žive u mjenj obojteljskoj kući u zapadnom dijelu grada, u podsljemenskoj zoni, po-djednako su omiljeni među starijosi-

Svejedno, alkosteku koji je pokazivao nula promila nisu vjerovali pa su me posla-ili na vadenje krvi. Mirno sam pristao, iako me bolelo što se su prema meni po-nasali ko prema kriminalci, što puta sam pitalo kako je čovjek, a nitko mi nije dao odgovor. Prestalo mi je samo anga-žirati odvjetnika, čekati i pomoći sam se-bi. Na razgovoru u psihijatrijskoj bolnici u Jankomiru proćenim na hospitali-čiji jer sam imao noćne more, bio dano-čno nervozan, s epizodama nesanic, netrpeljiv prema obitelji... U takvom stanju pristao sam, kako me koliko-to-liko skinem teret sa sebe. Uključio sam se u dnevni program. Odo mene je bilo pacijenata raznih profila, koji su došli zbog kradica, oružanih pljački i slično, a vi-ti su onđe dobrovoljno. Teško se otva-rija, pa sam pro vlašću druge i opusto se tek kad sam se uvjerio kako svi govo-re o najduljim tajnama iz dna duše. Ta-ko sam tek drugi dan ispricao zašto sam došao, prvo o prisilnoj nezgodi, a mo-ja daljivja sjećanja iz prošlosti su povra-la djevojka koju je šta zavrta oružane pla-čke. Izrazila je nadu da će se njen malo-ljetni pljačkar popraviti u KPD-u Tur-popolje, na što sam se složao i dodao: 'Bi-ći ću vam što još nikada nikome nisam: bio sam tamo tri godine i znam da o-đanje iznimno rijetki odlazi i stasaju u normalne osobe. Jedine vještine koje namu može savladati je kako uspijeva-krasti ili ubiti čovjeka, najgoro od najgo-reg. Sve što oni nazivaju rehabilitacijama lažne su reklame za javnost.'

U KPD-u Turropolje završio je iz doma-za za nezreputu dječaka, a u to do-bro, kralo, na što je, kaže, bio primoran u bo-rbi za opstanak.

'Nestala' djece

Bilo je tamo dvaga, od preporuče dro-ge i oružja do premlaćivanja i prostitui-je. Kad poput mene dođeš u dom kao osmogodišnjak, najmanji si, najmlađi, najslabiji u okružju dvostruko starijih ko-ji su, doduše, isto tako još uvijek dječci, ali

sam još i dobro prošao, jednog su dječaka ubili i zataškali to ubojstvo'

Mario K. (34), profesionalni vozač kamiona iz Zagreba, oženjen, otac dvoje djece, koji je veću dio života proveo kao štićenik domova za nezbrinutu djecu i u kazneno-popravnim ustanovama za maloljetnike, odlučio je upravo uoči božićnih blagdana iznijeti svoju mučnu životnu priču koju je dosad skrivao i od vlastite obitelji te duboko potiskivao u sebi. Potresen vijestima da se i danas u domovima za preodgoj živi kao u najopasnijim zatvorima za okorjele kriminalce, smatrao je da mora progovoriti o groznoj stvarnosti te djece, napuštene i od roditelja i od društva - o silovanjima, premlaćivanjima, pljačkama, dilanju droge i zataškanim ubojstvima. Novinarke Nedjeljnog **Silviji Glavić** potpuno je otvorio dušu... **Snima Vjekoslav Skledar**

ocima u sličnim kućicama i novopri-đelim vlasnicima vila iz kojih puta prekrasan pogled na metropolu. Oni ko-ji me ispricao samo dio svojih ruž-ničnih tihotokina su i u nevjerici se de-ka kako je netko sa životnim iskustvom koje je, komentirajući, previse i za najgo-zomorniji filmski scenarij tako - nor-malan. Sve bi vjerojatno ostalo u nijem-voj zadnji lažici sjećanja da se nije do-godio 'trigger' koji je na površinu izba-čio sve demone iz prošlosti.

Škola za ubojice

Radim kao profesionalni vozač ka-miona, a e listopada mi se dogodila pro-blematična nesreća na obilaznici kod Bjelovara. Udarilo sam biciklista koji je u bolnici preminuo, i to je sve što znam jer do da-nas mi na moje opetovane upite nitko od nadležnih nije dao odgovor, a meni je od tog događaja u glavi ostalo totalno po-mračenje. Nije još podnesena nikakva prijava, ali saznao sam da sam usmrto-vio mladića, petlito mi je prijavio sa-vo i liječenje, iako sam da mi može pomoći samo stručna pomoć. Samo deset dana od nesreće prijavio sam se u Jankomir jer su mi se u fliš bakovima nepredvi-đeni detalji toga kobnog dana: moja ubi-čajena pauza za topli kakao, listanje no-vina i pogled u prekrasno sunčano jutra na benzijskoj pumpi Lepina, naskok vožnje na praznoj cesti pri čistoj vidljivosti, žmigavac da zaobidem biciklista i tu-zi udarac. Zakočio sam i pogledao u retrovi-zor, savijen, pa sam odmah shvatio da sam nešto okrnio. Isprva sam pomislio da je riječ o preći ili kaivoj drugoj žvoti, niji jer uz cestu je šuma, ali kad sam došao iz kamiona, izvan se još vidjeti: na ce-sti je ležao čovjek. Nepomičnog su ga o-đali u bolnici odakle sam čuo samo da je dovezen u koma. Iz policije su mi ka-zali kako će se u roku od mjesec dana ja-viti (u tom trenu još se radilo o teži ozle-đi), nakon čega će državni tužitelji, ubi-čajci i nekakvim situacijama, diti i žene u prijavu. Načelnici su zapisnik i pitali me jesam li konzumirao alkohol, na što sam im odvratio da ga uopće ne pijem.

opaka. Ona koja, kao i ja, po pravilu posli-je budu zatvorena u KPD Turropolje ili na Cresu iz kojega se, govorilo se, 'ne može pobjeći' osim na drugi svijet. Stvaranje sam da su ovi teške optu-ge, ali i da sam stojim. Jedini dom koji mi je ostao u ko-liko-toliko dobrom sjećanju je Log u Sa-moboru. Tamo su nas psihofizički mal-tretirali, ali nesporno dobro, a u to do-bro, imali smo dobrih izlazak u grad jer je, ipak, samo odgojno-obrazovnog tipa. To je jedini dom iz kojega nisam pokušao pobjeći. Veći dio života proveo sam izme-đu četiri zida, u borbi za goli život. Kad su me u obitelji baka-brataničije nećakno pitali zašto im to nikad nisam rekao, odgovorio sam da nisam jer znao sam: svi bi alarmirali Centar za socijalni služ-bu, svi ustanovu u kojoj sam, uključivši i one koji su me maltretirali, a bih po moći nastradao. Imao sam neopisiv strah pri samom pomisli da se ikome povjerim. Su-ruzi sam u ovih 12 godina baka pre-pričavao samo riječke dobre anegdote iz prošlosti. Sve je to bilo, a i sada, i ja sam saznala, no i meni se cijela priča odma-ta te prije nekoliko dana u Jankomiru. Svi su primijetili da sam se uzvrijepio u stoku i kako mi se tresu koljena jer sam ponovno sve proživio, a riječi su mi me-same tekle. Premlaćivanje, lomljenje ru-ku i nogu od strane starijih dječaka ko-ji su čuvari samo okretali glavu na drugu stranu. U svom boravku po domovima za napuštenu djecu i kazneno-popravnim domovima bezbroj sam puta po-mišljao na samoubojstvo jer mi se često činilo da život nema nikakva smisla. Bi-je li slučajeva djece iz kazneno-poprav-ni domova izšla u lice, u život, u sa-mu 'nestalu' odnosno 'pobjeću' djeću? Me-đu nama preostala znalo se da su mrtva. Ne-ka su podlegla pritiscima i počela sa-za-žaljavati, najviše su se žalila na seksual-izovljanje. Namjerno bi se predizvala drogama ili uzela preveliku količinu alko-hola, iako litra konjaka ili neke druge žes-vice već je dovoljna da dijete umre od trovanja. Najviše su se žalile na to, na-veći su dječaci 'li stariji maloljetnici', kako ih se zove, bili u dogovoru s čuvarima. Isto tako, preko čuvara u dom su stizali dro-

ga i oružje, a preprodavači su bila manja djeca, od desetak godina. Dali bi ti šaku paketića, poslali te na cestu i ne bi se smio vratiti dok sve ne prodaš, tako je bilo barem u mom slučaju. Oni se nisu htjeli izložiti uhićenju jer bi ih onda policija pritislila da ođaja dobavljača. A nas, male kikiće, bilo je strah pa smo šutjeli, a nismo bogzna što ni znali. Mene su nekoliko puta uhvatili u raspačavanju, ali nikad nisam otkrio 'kolege'. Kad sam završio srednju školu, postao punoljetan i izašao na slobodu, sreo sam neke dečke iz domova koji to što su nama činili rade sada drugoj djeci. Po domovima se ne može naučiti ništa dobro, a delinkvent stvara nove delinkvente, zaključio sam na grupnoj terapiji u Jankomiru.

Kad se ohrabrio i svoju priču ispričao i supruzi, ona je ostala šokirana. Nije, kaže, mogla vjerovati da takvo što postoji, osim u filmovima: seksualno, fizičko i psihičko zlostavljanje uz oružje i drogu... Izgubila je, tvrdi, povjerenje u cijeli sustav i humanost, pitajući se s kakvim ljudima živi. Kakav čovjek može podvoditi djecu od desetak godina, mušku i žensku, ili od svega okretati glavu, pita se ogorčeno.

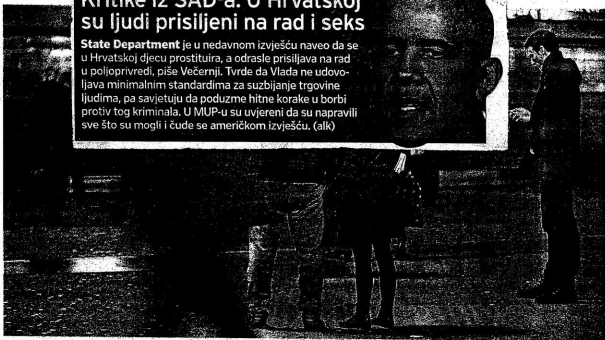
Užas na Čromercu

Njen suprug prisjeća se sad kronološki svojih bolnih uspomena.

- Rođen sam 1980. u zagrebačkoj bolnici Sveti Duh. U Centru za socijalnu skrb informirali su me da me mama

Kritike iz SAD-a: U Hrvatskoj su ljudi prisiljeni na rad i seks

State Department je u nedavnom izvješću naveo da se u Hrvatskoj djecu prostituira, a odrasle prisiljava na rad u poljoprivredi, piše Večernji. Tvrdi da Vlada ne udovoljava minimalnim standardima za suzbijanje trgovine ljudima, pa savjetuju da poduzme hitne korake u borbi protiv tog kriminala. U MUP-u su uvjereni da su napravili sve što su mogli i čude se američkom izvješću. (alk)

Mario K. živi u skladnom braku već 11 godina, ali još ima noćne more zbog grozota koje je proživio u domovima. Najteže su ga zlostavljali u Turoplju (lijevo dolje), a u Lugu u Samoboru (desno) i sam je postao zlostavljač (desno)

'PRODAVALI SU NAS KLIJENTIMA U SOBI ZA GOSTE. BILO MI JE 11

su same bježale da bi se odavale prostituciji. Nas dječake prodavali su klijentima u sobi za goste, noću. Prvi put ništa nisam shvaćao. Odveden sam u sobu i rečeno mi je da pričam. Ušao je nepoznat čovjek, star kao ja danas otprilike. Uputio mi je nekoliko kurtuznih pitanja i kazao da ćemo se sada malo družiti. 'Kako?' pitao sam jer dotad sam znao samo za dnevne obiteljske posjete. 'Ti samo klekni, pa ću ti sve objasniti', odgovorio je, skinuo hlače i dodao: 'Popuši'. Tada sam se prvi put susreo s riječju pa radnjom koje znače seks. Na kraju me silovao. Isto se dogodalo i drugoj djeci, samo nismo voljeli o tome razgovarati, a i zašto bismo: od priče bi nam samo bila muka jer pomoći si nismo mogli, a znalo se što znači noćni odlazak u gostinjsku sobu. Vjerujem da su neki najstariji dječaci dobivali proviziju, a čuvari bez kojih se nije moglo ući u dom bili su u dogovoru s klijentima, muškarcima, ali i ženama, po njihovoj odjedi mogao sam zaključiti da se radi o bogatijim ljudima.

Tvrdi kako nije bilo djeteta koje je toga bilo pošteđeno, ali se, kao paralizirani od straha i ubijene volje, nisu žalili. Tada nisu imali kome, poslije ih je život nosio dalje. Svojevrsna omerta potrajala je i zbog činjenice da se sve događalo u turbulentnom godinama rata i tranzicije iz bivše u novu državu.

Obračun pod tušem

S obzirom na grozote u spomenutom domu za nezbrinu-

njima ostavila kad sam imao samo šest godina, a u mom dobi bio sam u ovom domu s navišenih stepena vrata. U mom rodnom listu piše ime-ni roditelja pa sam ih po-kusao naći, ali svugdje sam naišao na zatvorena vrata. Pitalo me u koji sam došao lo-ka bebao bio je otaj u Nazorovoj odelake sam i 13 mjeseci ostao u odelu. Branitelja u zapa-nom dijelu grada i kod njih bio do sedme godine. Ni sad mi nije jasno zašto me nisu mogli posvojiti jer su željeli, navodno se moja biološka majka javljala pa me, zakom-šani, nisu mogli uzeti i sebi. Ba-ka-braniteljica bila je stroga, ali pravedita, bila je to prava velika ohtel i više generaci-ja: oni, njihove kćeri, unuci... I danas su mi, uoz, kao dječe-tu bez roditelja. Baka i dede žive u Beogradu, ali se tetama, njihovim kćerima, često odem na kazu.

Nikada, kažu, niste prežali-što se zbog prvih zackolki u pripremlenog uloga njegovih udomitelja nije pretvorila u posvajatelja.

Svi troje smo plašali kad smo se rastajali na ulazu u dom. Pitalo sam 'Zasto?', oni nisu imali odgovora. Uspio sam se iskristi i, onako ma-ruv, preko krova krova, na staci domu prije udomitelja. Po sjećanju sam se vratio au-tobusom, a baka se prekrižila kad me nasla kod kuće. Da svi ne bjesnu, imali su problema, morala me vratiti u dom.

Sve odem u kojima je bio-ovao pomenice navodno, osim ovoga. Tek na ponovljeni po-itanje lokala na Crmencu.

-Tamo je bilo najgoro, što-umijam nam strah od tog do-ma, zaobilazim tu adresu u

GODINA KAD SU ME SLEŠIOVAL'

širokom loku jer sam jednom vidio da izvodi svoj stijek sve izlegla into, u roletinama. Za moga, najradnje bio ga izbri-šo u kila zemlje i iz svog sje-ćanja.

Od prvog doma u Nazor-vo me nije imati nikakvih sjećanja jer je bio premalen, pa je je iracionalan predoje-ju upućivao naprotiv. Uspio strahuje od ovoga na Crm-encu, tvrdi.

'Čebovanje'

-Nesto u meni tjeralo me da bijem glavom bez obzira, a već nakon prve noći pokalo-žao se žasto. Prišao mi je veći dječak, od 15-ak godina, s pita-njem dolazi mi cigaretu. Na-ome 'Baka mi je rekla da ne smijem pušiti', on je samo po-novio pitanje. Odgovorio sam kratkim 'Ne', jer mi je bilo ja-ko da je vratio odigrali, a on me poslopo po cigarete u tra-fiku preko puta, bez novca, s uputem da se sađem. Nisam znao što bih na pam sa se vratio i ponovio da nemam novca. 'Sutra ćeš znati kako', ka-za-ri mi je. Pa je noć i tad sam se

vi put na vlatstoj koji saznao što znači 'čebovanje'. Spavao sam kad sam osjetio da po-meni teze pokrivači, slijedili su udarci po luku, u rebra, gdje go go stigli. Naravno, ni-kome se nisam potužio što se dogodilo. Štoviše, sakrivo sam masnice. Kad mi je dan poslije prišao isti dječak, nije stigao ni izgovoriti pita-nje ja is sam već trčao na tra-fiku jer sam znao: ako ne do-nesem cigarete, slijediti mi no-va porcija batina. Tako sam počeo svoj prvu kradu, bez prijevje jer bio sam potužo ma-len da sam se kao nevidljiv provukao do policije. Pohvalili su me, ali slijedele su batine, bez obzira, opet je uslijedio 'čeb-ovanje' poslije kojega sam za-vršio u bolnici skloplene no-ve: jedan mi je povukao nogu preko šipke metalnog kre-va, drugi udario u leđa se lom-govori i kako dokle podize de-snu nogavicu. Na pokoljenosti su još vidljivi ožiljci tipični za postavljati otvoreni prijelom.

Poslije se pitanje kako lije-ćni hitno pomoći, po pravi-ku službe, nisu prijavili nje-go-ve višestruke nasilne opje-koje profesionalci kažu dje-čaci gnojstručari.

-Kazao sam im da sam se spotalukao jer ni u ludila ne bih bio priznao istinu. Nakon povratka u dom, molio sam medicinsku sestru (kakve ima svaki dom) da me ostavi u sta-cionaru, ali nije mi udovolji-la. Vraćen sam u grupu i na-kon prvog sna opet izba-ćen, što je bila opomena da ipak nešto ne 'izlažem'. Dugo je to trajalo, ja sam krio, pa ipak dobivao batine. S cijelu tu morao sam prići na ođe-ću i zlatu. Prvi put uhvatila me policija kad sam imao de-vedeset godina, ali nesuopredivo više od njih bilo me strah mo-jih zlostavljača. Pa sam i dalje što-ko zaliven. Policiji su me na sve načine pokušavali nagovoriti da nešto kažem, ali znao sam da se moram vrati-ti u dom gdje je svaki dan spašavanje golje života. Žbog kade veće količine zlatine us prijetnju pitkolem u obli-žnjaj zlatarni s 11 godina prvi put su me, zbog utorane pla-ke, zatvorili u KPD Turzopolje,

no o tome kad zatvrim priču o domu na Crmencu. Ra-zi- bio sam staklo i zgrabio sve u mom mogućem, bez ikakve maske jer ja nisam bio ni bi- lo ni katarina, i poljagati, ali, policija se nacturala u dom pa je mene jer čim se spomenu- lo dječe-pljačaka, znalo se ko- da je prava adresa gdje ga treba potražiti.

Za prodaju zlatnine treba pokazati osobni dokument, kao dokaz punoljetnosti, ali njegovim maloljetni upjetvati-ju bili su snalžalivi.

'Skini se i klekni!'

-Imali su oni svoje kanale, preko čuvara, a kupovali su walkmane i štošta meni tada nepoznato. Negdje u dubini duže znao sam da to šit rod- nje u ređu. Baka mi je uvijek govorila da ne valja krasti, drograti se, pušiti... Vjerujem kako nikad ne bih propisao da nisam došao u dom.

Prvi put je seksualno zlo- stavljan s nepunih 11 godina.

-Bilo je to što u domu na Crmencu. Djevojčice od 12 godina navide potokom se li-

tu dječu, razlika u kaznenos- ti je bila. KPD u Turzopolje pa- sam se, kad sam obavješten da me onamo šalju, pozdravio sa životom. Prevećer poželjeli su mi 'dobrodošli' u vidu tri sklopljena rebra. A sklopljena ro- radijo ja po 'memoralnoj po- kladi' koja se ne odbija jer ina- če bih batine dobio ja. Kad sam imao 12 godina, na jednom od grupnih tuširanja, kao u zatvo- rima, prišao mi je kolega kole- je koji me nije drugi bio, navodno, dužan nešto novca i naredio mi da ga izobedim. Bespomoćno sam uhvatio čevčica za zube s naslišenim drškom, kakve smo svi imali kao oružje, pa je on ugovorio rebara. Pita je izo- vještio, a sam bježio i u strahu vidio kako iz mene dvojica di- vijački nasrću na njega istinu 'noževima'. Iako mi je bilo ja- sno da ga dobiti batine bašine zbog neobavljenog posla, nešto se u meni prelomilo, stalo me i odučio da neću postati uboi- ko. Sklopljene šeljašti završio sam u bolnici na Bebru, opet negirajući prirodu ozljeda. Re- kao sam da sam pao sa šeljeve u vrtu domu. Norminalno, za dje- čake kojega smo napali batine vjeruje je da je - poljagati, kao- odande nismo bežali iz Crva- nje, nego je bio i čvan? Ko ka- zao, a riječi koje su napali ubi- uhvatili bi i samo im produži- vali kazne. Svejedno, malo sam s oboljeli, ali bilo me strah nepoznatog vanjskog svijeta, a sebe inače baš ne smatram snalžalivim.

U Turzopolje, gdje je kaznio- nica sam na malomentalne dje- čake, imali su samonamjetnog

jutarnji nedjeljni

sefa, najposniji među nji- ma, kojega su zvali kratko- Boss.

-'Konkurencija' je bila ve- lica u je bilo mnogo dječe- ca koji su se znali, ali ja, Bo- ssova sarmarčina bila je bez premeta jer na tosu u ipada- li zubli Imao je naklonost cu- vara, preko kojih je išla i pre- daja droge: heroina, kokai- na, hašiša, trave... Kupovala se i međusobno jer mnogi su vani imali roditelje od kojih su upirivali dobiti novac poitrom, čuvari bi plate po- stajali na poste resturante i pro- sledjili. Mi bez novca trgova- li smo u uslugu tipa: 'Onaj me zafikava, razbi' ga' žro- zen izgledom djece koja su po- znanila i bivala još jadinia u to- mni mizerom okruženju, do- k je nisam konzumirao. Bilo i silovanja, samo je ti prišli i rekli 'šidaj gađa, ali ovaj put me treba njegova'. Zaboljelo me je prešlo u naviku. Na jedno- jeme pitalo sam se jesam li gay jer sam počeo uživati u tome.

Lud od bijesa

Žbog prenapučenosti je prebačen u KPD na Cresu.

-Tamo je bilo nešto blaže, dječaci su bili nešto stariji, ali- to se znao što je gađa bilo je droge i tučnjave, ali i manjim razmjerima. Nosim odane prava lijepla sjećanja nakon du-

ljug razdoljilo, bez zafikran- zije, kartanje najvećeg, druža- nja...Pravila su se znala: ako ti je najopasniji naredio da ne- gojako isciparati, trebalo je to nesopogodno naprotiv i on- da je za tebe sve u redu. Što u Samoboru, kada bi se oke- lažeše potkuda, učitelji su dje- čake zvali, učitelji su dječe- tke zvali. Da bih sačuvalo zdrav razum, često sam bje- žao u mir obližnje kuce. Ondje mi se počelo činiti kako život ipak ima smisla, prvi put na- kon boravka kod bake, poslije svih godina pod parolom 'stvari ih ćeš biti čuati'. Išlo sam postati kućar, no nisu imali taj smjer, pa sam upisao za autolektira, ali pao sam u nesvijest zbog alergije na boje pa sam se prekalificirao za autolektira. Na trećoj godi- ni srednje škole Samobor je do- šao dečko koji mi je slomio nogu pri 'čebovanju' na Crm- encu. Pitalo sam ga sjeća li me, a trećak me je rekao: 'Ja spavao sam ga i rekao mu da se ja njega jako dobro sjećam, za- kucuo sam ga u pod, sjeo na njega i tužio, samo što ga ni- sam ubio. Završio je na šest mjeseci u bolnici s polje-nim rukama i rebrima, ču- nje, ubio sam boga u njemu. Ubišao ga je, ali sam ga isto oklađanje što sam se ovetio za bar mal di nanasene ne- pravde. Onda me okolina po-

čeo gledati sa strahopostova- njem, kad su vidjeli što sam u- stao i reći da sam se naljutim. Nekoć me učinili da to nije pro- duhovljeno, ali u meni je još uvijek bijao bijes i potreba da se vrtnu. Mnogi su imali snce- re jer ne pamtim dobro lica.

Potreba za osvjetlom

Kad je postao punoljetan, trebalo je ići u svijet, resoci- jalizirati se i smaći.

-Uljepšava je priča za ja- vnost da vidjeli što sam u- stao i reći da sam se naljutim. Nekoć me učinili da to nije pro- duhovljeno, ali u meni je još uvijek bijao bijes i potreba da se vrtnu. Mnogi su imali snce- re jer ne pamtim dobro lica.

Proćv petrebe za osvjetlom i ponavljanju zlostavljanja morao sam se dugo boriti. Kao što su to činili meni, ja sam, recimo, sa starijom ekipom u srednjoj školi znavao učiti noći razbacati cigarete i posroiti ih u zid uz idne sate, a onda u seljstvo bjeđati i slijediti dan. Uvijek bi satrati za njima se nad sobom. Hoću li i ja postati okolišni zlostavljač, brinulo me, na sreću, bezraz- ložno. Kad su se za mame, s punih 18 godina, zatvorila vrata domova, obećao sam si da ću biti dobar. Sa sveje- dobovom pomoćnicu autolek- tira koji ne znači ništa, bez

jedne kuce, s pinckolom na namenu, nitišao sam u svijet. Obratio sam se seljčima i dječ- acima koji se sjećao još od bi- lo. Poslao me u obitelji hrva- kojek u Bukovici koji su bi- li uveličani prema nam, ali se- tvero djece. Uz keramika iz susjedstva naučio sam posta- viti pločice i tako završio svoj prvi dječak, ali jedva da sam, danili jesti, i oči ga za koju su dobivali novac samo kupovali, pa sam zatra- žio socijalnu pomoć, na što me hraniteljica, teta Bran- kica, izbacila van. Bila je zima i prvo što mi je palo na pamet je da odem baki kako me obje- nede prihvatila i dala mi sn- šest. Otišao sam na bazu, po- bilo kakav posao, i zaposlio se kao NKV radnik u T-H-T-u.

Na pozvanje da se posre- ispravo na mešurinu domne pri- čine, pokazali su suosjećanje i dali mi posao. Prvi put osje- dalo kao se kao svoj čovjek, dobio sam i samostalno, ali- to me više nije dirao i imao sam svoj mir, iako sam imao no- ve, nisam se obraćao psihijatrima jer sam pitalo njima imao aviritu. Navodno sam iz šit doma na Crmencu, kao devetogodišnjak, zbog depresije završio u Jankom- ki, ali tu epizodu nisam bio ni- jekog nabrojavati na prste jedne ruke.

Strah od ozaka

Bio sam pod utjecajem i ničega se ne pjećam, izuzev kad sam se u kupa i lupio gla- vo u zid, pa su pozvali baka da dode po mene, na mome.

U T-H-T-u sam se prepok-

'U domu sam bezbroj puta pomisli-ao na samoubijstvo jer mi se činilo da život nema nikakva smisla. Ne bih bio živ ako je odande izišao u lijesu'

dio, nađeli na terenu na magi- stralnim vodovima imao sam dobru plaću. Da ne budem vi- šje na teret starij ljudi, zrio sam živjeti u jedan od stanova tvr- de u Petruskevu. Pokojni de- da plakao je 'Ko kšina godina kad me selio, ali ja sam smat- ro da se u suprotnom nikad neću osamostaliti jer kod njih nisu uvijek došli na skuhano i oranu. Tvrtka je bila stabi- la, plaća sigurna, a ja zado- voljan. Odselio sam hrvaški vojsku, godini dana bio po sta- rom sistemu, u Puli i Bielo- varu. Meni je to bilo k'o kušta pa sam u čudu gledao kako su- dadeći muškarci, maminne maže, plaću od stresa.

S 22 godine uposao sam buduću suprugu. Imao sam neke cure i prijle, ali na do- kuju Novce 2002. toliko sam se zaljubio da sam na nakon 11 mjeseci hodanja zaprosio. Proslavili smo zaruke na je- kn 18. rođendan i vjenčali se sre- dinom slijedeće godine. Na svadbi nam je prisustvovali ljudi, od kojih su se mogli go- vori nagrobni na prste jedne ruke.

Danas imamo dvoje djece, desetogodišnja kcer i sin od sedam godina. Supruga radi kao prodavčica, a ja sam se prekalificirao za vozača. Ra- dijem u jednoj tvrtki i zado- voljan sam, ali kad se dogodila prometna nesreća, prvom sam pomislio da ću dobiti ozaku, a da se nisam mogao razumijevati, rekli da me radno mjesto čeka, čak me šef nazvao da se raspita kako li je u bolovanju, sa želja- nom da se vrati na posao. Velika je to utjecha.

nedjelja

21. prosinca 2014.

23

lian sam, ali kad se dogodila prometna nesreća, prvom sam pomislio da ću dobiti ozaku, a da se nisam mogao razumijevati, rekli da me radno mjesto čeka, čak me šef nazvao da se raspita kako li je u bolovanju, sa želja- nom da se vrati na posao. Velika je to utjecha.

Dijagnoza: PTSP

Nakon što sam u Jankom- ki imao šiticu šit, digno- sticirani mi je PTSP i shva- tili sam na svakodnevnim terapijama. Uvelike sam se pro- mienio, nabraćao korisno i otvoro premeta supruzi jer sam shvatio sam da razgovor pomaže. Prvi put sjeli smo u magistru, a nakon nekoliko sati pričajući joj svoju dom- sku priču. Otiđo imamo dogo- vora da prvo nije sve ispričati. Nakon što sam je dobio na- jednolično, jedan od naj- jetkih koji se izvukao i kro- ko na prvi put je kad danes sre- tim bježe kolege, oni su re- dom prosjaci, lopovi i propa- li. Ali to je samo jedna od in- tervju jest da potaknem insti- tucije da se pokrenu pa da dje- ča koja su u domovima postali- je bolji ljudi. Nije samo jed- no detetu ovo pomoć, nego je čisto detinjstvo dobiti neki smisao. A meni će biti naj- ljepši božićni dar. ●

'Stariji štitenci prisilili su me da za njih kradem. Bez obzira na to što sam ih slušao, jedne noći povukli su mi nogu preko ruba kreveta i slomili je.'